

Motion till riksdagen 2009/10: MJ366

av Cecilia Widegren (m)

Djurförsökens framtid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att nya djurskyddsregler inte får påverka Sverige som forskarland.

Forskningen – basen för fler jobb och livskvalitet

Sverige är en av de ledande nationerna inom biomedicinsk forskning. Området pekas ofta ut som en viktig motor för framtida ekonomisk tillväxt, för att skapa arbetstillfällen och attrahera investeringar. Förutom de ekonomiska frågorna handlar det också om värdet, framtida livskvalitet, för dem med svåra sjukdomar som i dag inte kan botas.

Biomedicinsk forskning är en långsiktig verksamhet som kräver stabila spelregler. Samspelet mellan forskningen, industrin och djurskyddslagstiftningen är avgörande både för djuren och för de framtida medicinska rönen.

Djurförsöken spelar roll för världsledande svensk forskning

Svensk kunskap och nyfikenhet har under årens lopp åstadkommit framgångar inom såväl grundforskning som tillämpad forskning. Ett exempel är nobelpristagaren Arvid Carlssons upptäckter av dopaminets betydelse för behandling av Parkinsons sjukdom. Ett annat är Astra Zenecas magsårsmedicin Losec, som under en rad år var världens mest sålda läkemedel och som radikalt minskade behovet av magsårsoperationer. Internationellt sett rankas kvaliteten på svensk biomedicinsk forskning mycket högt, högre än vad som

Fel! Okänt namn på

motiveras av vår folkmängd och de ekonomiska resurser som tillförts området.

Denna forskning har skapat tiotusentals arbetstillfällen såväl på universitet och högskolor som inom läkemedels- och bioteknikindustrin. I merparten av den biomedicinska forskningen utgör försök på djur ett oundvikligt inslag. Djurförsök genomförs bl.a. för att identifiera grundläggande mekanismer bakom olika sjukdomar. Vid utveckling av nya läkemedel ställs också strikta krav på väl dokumenterade resultat från djurförsök innan kliniska studier av läkemedel får utföras. Det är heller inte tillåtet att saluföra läkemedel som inte säkerhetstestats på djur.

Ingen enskild forskare eller institution och inget läkemedelsföretag skulle våga riskera människors liv och hälsa genom att behandla patienter med nya läkemedel som inte testats på djur enligt den internationella standard som styr forskningen på det här området.

Ett djurskydd i världsklass

Det sker i dag en snabb metodutveckling inom den medicinska forskningen. Denna metodutveckling lever till fullo upp till den princip som styr allt arbete med djurförsök och som syftar till att förfinas, minska och ersätta försöken.

De djurförsök som utförs i Sverige omgärdas av en av världens erkänt mest strikta lagstiftningar på djurskyddsområdet. Syftet med bestämmelserna är att användningen av försöksdjur skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Enligt bestämmelserna i djurskyddslagen (1988:534) får djur användas i djurförsök endast om syftet med användningen inte kan uppnås med någon annan tillfredsställande metod där man inte använder djur. Lagen innebär vidare att verksamheten skall utformas så att djuren inte utsätts för större lidande än vad som är absolut nödvändigt och så att försöken inte görs på andra djur än sådana som har fötts upp för ändamålet. Innan ett djurförsök påbörjas krävs dessutom ett godkännande av en djurförsöksetisk nämnd, något som är unikt för Sverige. Det krävs också särskilda tillstånd för att få använda, föda upp, förvara eller tillhandahålla försöksdjur.

En fungerande process för att värdera djurförsök

Vetenskapliga projekt finansieras i allmänhet av externa anslag, t.ex. från Vetenskapsrådet. Anslagen ges för begränsade tidsperioder, vanligen 2–3 år. De etiska prövningarna tar redan i dag ofta ganska lång tid och besluten är noggrant övervägda. Varje nämnd leds av en domare, och både vetenskapsmän och lekmän finns representerade i nämnderna.

En oro finns att djurrättsaktivister i framtiden inte bara fortsätter att trakassera djurägare och jordbrukare som håller djur utan också ger sig på forskare

Fel! Okänt namn på

eller på annat sätt hindrar institutioner eller företag som genomför djurförsök. Här bör regeringen hand i hand med sina nya idéer se över brottsskalan för de aktivister som inte bara ger sig på legala näringar utan också uppvisar, förstör och bryter sig in vid forskarstationer och företag.

Djurförsöken flyttar utomlands

Det slutliga resultatet av de pågående utredningarna på detta område är omöjligt att förutse men kan komma att innebära att regler införs som starkt försvårar svensk forskning inom det medicinska området. I värsta fall kan sådana svenska särkrav tvinga bort stora delar av den internationella läkemedelsforskningen och hämma den svenska bioteknikindustrin. Paradoxalt nog skulle det inte gynna försöksdjuren om djurförsöken flyttades till ett annat land som inte har lika strikt djurskydd som Sverige – snarare tvärtom, då kontrollen skulle minska.

Industrin är samarbetsvillig

Djurförsöken är viktiga för den medicinska forskningen och måste kunna verka under stabila spelregler och rimliga vetenskapliga förutsättningar för att kunna uppfylla sitt viktiga samhällsuppdrag – att förbättra behandlingsmöjligheterna för personer med svåra sjukdomar. Det är min bestämda övertygelse att allmänheten inte anser att vi skall förbjuda alla djurförsök om ett sådant förbud innebär att vi omöjliggör svensk medicinsk forskning och möjligheten att lindra och bota svåra sjukdomar.

Det svenska forskarsamhället strävar ständigt efter att minimera antalet djurförsök och ge försöksdjuren en så bra miljö och så goda förhållanden som möjligt.

Sverige ligger i frontlinjen när det gäller både biomedicinsk forskning och djurskydd, vilket innebär att värdefull medicinsk forskning kan bedrivas samtidigt som de försöksdjur som trots allt måste användas får en allt bättre miljö. Denna utveckling av den medicinska forskningen och av djurförsöksmetodik är värd att slå vakt om.

Stockholm den 18 september 2009

Cecilia Widegren (m)